

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DOK-1-422-2/04/MB

Warszawa, 25 marca 2004 r.

DECYZJA Nr DOK - 18/04

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 1 i art. 12 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wspólny wniosek:

1. Elektrowni „Bełchatów” S.A. z siedzibą w Rogowcu,
 2. Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A. z siedzibą w Rogowcu,
 3. Elektrowni „Opole” S.A. z siedzibą w Brzeziach k/Opola,
 4. Elektrowni Turów S.A. z siedzibą w Bogatyni oraz
 5. Kopalni Węgla Brunatnego „Turów” S.A. z siedzibą w Bogatyni,
- wyraża zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na utworzeniu przez Elektrownię „Bełchatów” S.A., Kopalnię Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Elektrownię „Opole” S.A., Elektrownię Turów S.A., Kopalnię Węgla Brunatnego „Turów” S.A., wspólnego przedsiębiorcy pod firmą BOT Górnictwo i Energetyka S.A..

UZASADNIENIE

W dniu 2 marca 2004 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło zgłoszenie koncentracji, polegającej na utworzeniu przez: Elektrownię „Bełchatów” S.A., Kopalnię Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Elektrownię „Opole” S.A., Elektrownię Turów S.A., Kopalnię Węgla Brunatnego „Turów” S.A. wspólnego przedsiębiorcy pod firmą BOT Górnictwo i Energetyka S.A., zwanej dalej „BOT GiE S.A.”

W związku z tym, iż:

- spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie koncentracji, bowiem łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą antymonopolową”,

- utworzenie wspólnego przedsiębiorcy jest jedną z form koncentracji, określoną w art. 12 ust. 2 pkt. 3 ww. ustawy,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek egzoneracyjnych, wymienionych w art. 13 ustawy antymonopolowej, powodująca odstąpienie od obowiązku zgłoszenia koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej organem antymonopolowym, wszczął postępowanie w niniejszej sprawie, o czym powiadomił wnioskodawców pismem z dnia 9 marca 2004 r.

Przedmiotowe zgłoszenie zostało wystosowane do Urzędu w dniu 2 marca 2004 r. Z uwagi na fakt, iż projekt umowy akcjonariuszy ww. spółek, określającej warunki utworzenia BOT GiE S.A. oraz wzajemne zasady współpracy przy planowanym przedsięwzięciu, sporządzony został 26 lutego 2004 r., należy uznać, iż określony w art. 94 ust. 4 ustawy antymonopolowej termin 7 dni na zgłoszenie zamiaru koncentracji został spełniony.

W trakcie postępowania Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Przyczyny i opis transakcji:

Zgłoszona transakcja polega na utworzeniu przez Elektrownię „Bełchatów” S.A., Kopalnię Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Elektrownię „Opole” S.A., Elektrownię Turów S.A. oraz Kopalnię Węgla Brunatnego „Turów” S.A. wspólnego przedsiębiorcy pod firmą BOT Górnictwo i Energetyka S.A.

Koncentracja ta jest pierwszym z etapów działań, które ostatecznie mają doprowadzić do utworzenia BOT Górnictwo i Energetyka S.A.:

- w pierwszym etapie, którego dotyczy zgłoszenie, planowane jest utworzenie przez przedsiębiorców dokonujących zgłoszenia wspólnego przedsiębiorcy. Po utworzeniu tej spółki, akcjonariusze dokonają przeniesienia wszystkich akcji w nowoutworzonej spółce na rzecz Skarbu Państwa, w drodze umowy darowizny. W wyniku przeprowadzenia pierwszego etapu koncentracji, każda ze spółek założycieli będzie dysponować 20 % akcji BOT GiE S.A.,
- w drugim etapie planowane jest wniesienie przez Skarb Państwa do spółki BOT Górnictwo i Energetyka S.A. minimum 80 % akcji każdego z przedsiębiorców dokonujących zgłoszenia. W efekcie, kontrolę nad wszystkimi przedsiębiorcami dokonującymi zgłoszenia przejmie BOT Górnictwo i Energetyka S.A.

Z formalnego punktu widzenia, każdy z dwóch etapów koncentracji podlega odrębnemu obowiązkowi zgłoszenia i wymaga wydania odrębnej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zdaniem wnioskodawcy, z ekonomicznego i gospodarczego punktu widzenia etapy te stanowią jednak

nierozdzielalną całość, dlatego też niemożliwe jest rozdzielenie uzasadnienia przyczyn i celów każdego z zamierzonych etapów koncentracji, gdyż zmierzają one do osiągnięcia jednego, wspólnego celu gospodarczego. Właściwą ocenę skutków umożliwia jedynie spojrzenie na oba etapy koncentracji.

Utworzenie BOT GiE S.A. jest elementem rządowego programu dla sektora elektroenergetycznego i znajduje oparcie w dwóch dokumentach, przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 28 stycznia 2003 r., tj.: w „Programie realizacji polityki właścicielskiej Ministra Skarbu Państwa w odniesieniu do sektora elektroenergetycznego” przygotowanym przez Ministerstwo Skarbu Państwa oraz w „Aktualizacji programu wprowadzenia konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce” przygotowanej przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Program przygotowany przez Ministerstwo Skarbu Państwa przedstawia harmonogram prywatyzacji przedsiębiorstw sektora elektroenergetycznego, zaznaczając, że proces prywatyzacyjny poprzedzony ma być konsolidacją poszczególnych wytwórców i dystrybutorów energii elektrycznej. Z dokumentów rządowych wynika, że utworzenie BOT GiE S.A., kontrolującej ww. spółki:

- będzie gwarantem bezpieczeństwa energetycznego kraju i prawidłowego funkcjonowania rynku;
- umożliwi neutralizację kontraktów długoterminowych zawartych przez elektrownie mające wejść w skład grupy, zwiększając wolumen energii elektrycznej objętej konkurencją, co z kolei powinno przenieść się na obniżenie ceny energii elektrycznej ;
- ułatwi skutecznie funkcjonowanie na zliberalizowanym rynku energii elektrycznej w Polsce;
- poprawi pozycję konkurencyjną podmiotów wchodzących w skład grupy w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Ponadto, w ocenie wnioskodawców, koncentracja ma przynieść następujące skutki: zmniejszenie kosztów operacyjnych, wskutek wykorzystania efektów synergii; poprawa zdolności kredytowej; zmniejszenie kosztów finansowych, wskutek zwiększenia wiarygodności kredytowej; realizacja zadań modernizacyjnych i rozwojowych dzięki zwiększonej zdolności do samofinansowania i zaciągania zobowiązań.

Uczestnicy koncentracji:

I. Elektrownia „Bełchatów” S.A. – jest podmiotem, którego głównym przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej. Ponadto, spółka ta wytwarza i dostarcza również gaz, parę wodną i gorącą wodę. W 2002 r. obrót grupy kapitałowej Elektrowni „Bełchatów” wyniósł [tajemnica przedsiębiorstwa]tyś. zł.

Elektrownia „Bełchatów” S.A. kontroluje następujące spółki:

- Elbis sp. z o.o. z siedzibą w Rogowcu,
- Elbest sp. z o.o. z siedzibą w Rogowcu,

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MegaMed” sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie.

W każdej z ww. spółek Elektrownia „Bełchatów” S.A. posiada **[tajemnica przedsiębiorstwa]** udziałów.

II. Kopalnia Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A. – jest podmiotem, którego głównym przedmiotem działalności jest górnictwo i wzbogacanie węgla brunatnego. W 2002 r. obrót grupy kapitałowej KWB „Bełchatów” wyniósł **[tajemnica przedsiębiorstwa]** tyś. zł.

KWB „Bełchatów” kontroluje następujące spółki:

- TG Bewa sp. z o.o. z siedzibą w Kleszczowie,
- Ramb sp. z o.o. z siedzibą w Kleszczowie,
- Sport Hotel sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie,
- DW Bełchatów sp. z o.o. z siedzibą w Szklarskiej Porębie,
- GKS Bełchatów S.A. z siedzibą w Bełchatowie,
- Betrans sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie.

W każdej z ww. spółek KBW „Bełchatów” posiada **[tajemnica przedsiębiorstwa]** udziałów.

III. Elektrownia „Opole” S.A. – jest podmiotem, którego głównym przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej. Ponadto spółka ta wytwarza i dostarcza również gaz, parę wodną i gorącą wodę. W 2002 r. obrót grupy kapitałowej Elektrowni „Opole” wyniósł **[tajemnica przedsiębiorstwa]** tyś. zł.

Elektrownia „Opole” S.A. kontroluje spółkę Zakład Usług Profilaktyczno-Leczniczych „Megavita” sp. z o.o. z siedzibą w Brzeziach, w której posiada **[tajemnica przedsiębiorstwa]** udziałów. W spółce EPO sp. z o.o. z siedzibą w Opolu posiada **[tajemnica przedsiębiorstwa]** udziałów.

IV. Elektrownia Turów S.A. – jest podmiotem, którego głównym przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej. Ponadto spółka ta wytwarza i dostarcza gaz, parę wodną i gorącą wodę. W 2002 r. obrót Elektrowni Turów S.A. wyniósł **[tajemnica przedsiębiorstwa]** tyś. zł.

Elektrownia Turów kontroluje następujące spółki:

- Przychodnia Lekarska „Eltur-Zdrowie” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni,
- Przedsiębiorstwo Transportowe „Eltur-Trans” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni,
- Przedsiębiorstwo Produkcji Sorbentów i Rekultywacji „Eltur-Wapore” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni,
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Eltur-Global” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni,
- Przedsiębiorstwo – Usługowo - Produkcyjne „Eltur-Serwis” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni oraz
- Elektrownia Turów B.V. z siedzibą w Amsterdamie (Holandia).

W każdej z ww. spółek Elektrownia Turów S.A. posiada **[tajemnica przedsiębiorstwa]** udziałów.

V. Kopalnia Węgla Brunatnego „Turów” S.A. – jest podmiotem, którego głównym przedmiotem działalności jest górnictwo i wzbogacanie węgla brunatnego. W 2003 r. obrót grupy kapitałowej KWB Turów wyniósł **[tajemnica przedsiębiorstwa]** tyś. zł.

KWB „Turów” S.A. posiada **[tajemnica przedsiębiorstwa]** udziałów w spółce Przychodnia Lekarska „Tur-Med” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ:

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Mając na uwadze powyższą definicję oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2002 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. z 2002 r. Nr 37 poz. 334), organ antymonopolowy uznał, iż:

a) w przedmiotowej sprawie rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w ***układzie horyzontalnym*** jest rynek energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych.

Trzech spośród przedsiębiorców zgłaszających zamiar koncentracji, tj. Elektrownia „Bełchatów”, Elektrownia „Opole”, Elektrownia Turów, działa na rynku energii elektrycznej oraz regulacyjnych usług systemowych, obejmujących rezerwę mocy i pozostałe usługi systemowe niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego.

W aspekcie geograficznym rynek energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych obejmuje terytorium Polski. Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż pomimo faktycznego występowania w niewielkim stopniu importu energii elektrycznej do Polski, istnieją zarówno istotne ograniczenia natury technicznej w przesyłaniu energii elektrycznej z innych krajów do Polski (wielkość przesyłu energii jest ograniczona możliwościami sieci przesyłowej), jak również ograniczenia natury prawnej (ograniczenia stosowania TPA w stosunku do podmiotów zagranicznych). Przewiduje się, że po wejściu Polski do Unii Europejskiej nastąpi zwiększenie importu energii elektrycznej, w wyniku rozszerzenia zasady TPA również na energię sprowadzaną z zagranicy, zwiększenie liczby podmiotów prowadzących obrót polską energią w ramach wymiany międzynarodowej oraz rozbudowy połączeń transgranicznych.

Rynek energii elektrycznej działa na dwóch poziomach. Pierwszy poziom stanowi rynek hurtowy, w którym uczestniczą producenci energii elektrycznej (w tym elektrownie zgłaszające zamiar koncentracji) i nabywcy hurtowi. Drugim poziomem jest rynek detaliczny, gdzie dostawcy oferują odbiorcom dostawę energii, konkurując ze sobą ceną, warunkami dostawy oraz usługami dodatkowymi. Na rynku hurtowym energii elektrycznej działają następujące podmioty:

- wytwórcy energii elektrycznej jako sprzedawcy energii elektrycznej i systemowych usług regulacyjnych,
- spółki dystrybucyjne jako nabywcy energii elektrycznej,
- wielcy odbiorcy jako nabywcy energii elektrycznej,
- przedsiębiorstwa obrotu energią elektryczną jako pośrednicy w handlu energią,
- giełda energii na której są prowadzone transakcje bieżące oraz działa rynek terminowy,
- Operator Systemu Przesyłowego, którego zadaniem jest zbilansowanie rynku energii elektrycznej oraz zapewnienie niezawodnego działania sieci przesyłowej,
- operatorzy handlowo-techniczni tworzący zbilansowane grafiki obciążeń na podstawie zgłoszonych do nich kontraktów.

Na rynku hurtowym mogą uczestniczyć również i bezpośredni nabywcy, jednak koszt uczestnictwa, problem bilansowania dostaw, konieczność posiadania systemów telekomunikacyjnych i komputerowych oraz koszty osobowe skutecznie ograniczają to uczestnictwo do bardzo dużych odbiorców.

Przedmiotem obrotu na rynku energii elektrycznej jest energia elektryczna oraz regulacyjne usługi systemowe. Obrót energią elektryczną na rynku energii elektrycznej odbywa się poprzez:

- kontrakty bilateralne tj. dobrowolnie zawierane stosunki handlowe,
- giełdę energii elektrycznej,
- rynek bilansujący.

W roku 2002 wartość rynku energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych w Polsce wynosiła przeszło 21.278 mln zł. O wielkości rynku energii elektrycznej decydowała energia elektryczna, która stanowi prawie 95 % łącznych przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych. W latach 1999-2002 nastąpił wzrost znaczenia usług systemowych, których udział w rynku zwiększył się z 3,12 % w 1999 roku do 5,02 % w 2002 r. O wzroście udziału usług systemowych zadecydowały działania, mające na celu poprawę niezawodności działania systemu elektroenergetycznego.

Po przeprowadzeniu procesu koncentracji, Grupa BOT będzie największym podmiotem działającym na krajowym rynku energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych. Pod względem wartości, udział grupy w rynku obejmującym energię elektryczną oraz regulacyjne usługi systemowe w 2002 r., wynosił **[tajemnica przedsiębiorstwa]** Podobne znaczenie Grupa BOT odgrywa w zakresie sprzedaży energii elektrycznej, gdzie jej udział wynosi **[tajemnica przedsiębiorstwa]** natomiast w przypadku regulacyjnych usług systemowych jej udział wyniósł **[tajemnica przedsiębiorstwa]** W latach 2000-2002, udział Elektrowni „Bełchatów”, „Opole” i

Turów w wartości rynku energii i regulacyjnych usług systemowych zwiększył się nieznacznie z [tajemnica przedsiębiorstwa]Zdecydował o tym wzrost udziału przedsiębiorstw Grupy BOT w rynku usług systemowych z [tajemnica przedsiębiorstwa]

Od dnia 1 lipca 2001 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zwolnił przedsiębiorstwa posiadające koncesję na wytwarzanie lub obrót energią elektryczną z obowiązku zatwierdzania taryf, uznając, że rynek na którym działają te przedsiębiorstwa jest rynkiem konkurencyjnym. Na rynku energii elektrycznej Grupa BOT będzie poddana konkurencji, głównie ze strony elektrowni i elektrociepłowni zawodowych. Największymi konkurentami Grupy BOT na rynku energii elektrycznej są Południowy Koncern Energetyczny S.A. oraz Zespół Elektrowni PAK S.A. W 2002 r. udział ww. podmiotów w rynku energii przedstawiał się następująco:

- Grupa BOT – [tajemnica przedsiębiorstwa]
- PKE S.A. – [tajemnica przedsiębiorstwa]
- PAK S.A. – [tajemnica przedsiębiorstwa]
-

W 2002 r. udział Elektrowni „Bełchatów” w mocy osiągalnej KSE (Krajowego Systemu Elektroenergetycznego) wyniósł [tajemnica przedsiębiorstwa]Elektrowni „Opole” [tajemnica przedsiębiorstwa], a elektrowni Turów [tajemnica przedsiębiorstwa]%. Należy zauważyć, iż produkcja energii elektrycznej w polskich elektrowniach i elektrociepłowniach może być znacznie wyższa, ponieważ ich moc nie jest w pełni wykorzystana. Nadwyżka mocy utrzymuje się od połowy lat dziewięćdziesiątych. W latach 2000-2002 nadwyżka mocy ponad zapotrzebowanie stanowiła przeszło [tajemnica przedsiębiorstwa] mocy osiągalnej. Część tej nadwyżki mocy jest niezbędna dla bezpieczeństwa pracy systemu elektroenergetycznego. Uważa się jednak, że wystarczająca byłaby nadwyżka [tajemnica przedsiębiorstwa]mocy osiągalnej ponad potrzeby wynikające z niezawodnej pracy tego systemu. Istnienie znacznie większej nadwyżki mocy może wpływać na wzrost konkurencji na rynku i obniżkę cen energii elektrycznej. Nadwyżka mocy umożliwi również szybki wzrost produkcji, w przypadku wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną.

Największym odbiorcą energii elektrycznej od elektrowni uczestniczących w koncentracji (oraz od większości pozostałych elektrowni), są Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., kupujące ponad [tajemnica przedsiębiorstwa] energii i usług systemowych. Wynika to z zawartych wcześniej kontraktów długoterminowych, które stanowiły gwarancję spłaty zaciągniętych przez elektrownie i elektrociepłownie kredytów na budowę, modernizację mocy wytwórczych lub budowę instalacji dla ochrony środowiska. Obecnie kontrakty długoterminowe ograniczają w decydującym stopniu ilość energii elektrycznej, która może być przedmiotem obrotu na zasadach rynkowych. Sytuacja ta ulegnie zmianie w przyszłości, w związku z podjęciem przez Rząd decyzji o likwidacji kontraktów długoterminowych.

Znaczenie PSE S.A. w obrocie energią elektryczną sukcesywnie maleje. W latach 2000-2002 udział ilości energii elektrycznej kupowanej przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. od krajowych elektrowni i elektrociepłowni zmniejszył się z [tajemnica przedsiębiorstwa] Jednocześnie wzrosła ilość energii kupowanej na zasadach rynkowych przez spółki dystrybucyjne z [tajemnica przedsiębiorstwa] oraz przez przedsiębiorstwa obrotu z [tajemnica przedsiębiorstwa] Większe zróżnicowanie sprzedaży wpływa na zwiększenie konkurencji na rynku energii elektrycznej i obniża tempo wzrostu cen.

Ze względu na stabilizację zapotrzebowania na energię elektryczną, nadwyżkę mocy w krajowym systemie oraz stosunkowo małe możliwości wymiany energii z zagranicą, na rynku energii funkcjonują przez dłuższy okres czasu ci sami sprzedawcy. Zmienia się tylko ich struktura własnościowa oraz organizacyjna, w wyniku prywatyzacji oraz konsolidacji. Wejście na rynek, poprzez budowę nowych źródeł wytwórczych, obecnie występuje w niewielkim zakresie i ogranicza się do źródeł o małej mocy, gdzie wytwarzanie energii elektrycznej odbywa się w oparciu o gaz lub energię odnawialną.

Wnioskodawca podnosił ponadto, iż rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ, jest także rynek paliw dla energetyki, obejmujący takie rodzaje paliw jak:

- węgiel brunatny,
- węgiel kamienny,
- gaz ziemny,
- ciężki olej opałowy.

Organ antymonopolowy uznał jednakże, iż powyższe rodzaje paliw nie są dla siebie substytutowe, ze względu na fakt, iż urządzenia produkcyjne (kotły energetyczne) zainstalowane w poszczególnych elektrowniach, zostały zaprojektowane i wybudowane do spalania określonego rodzaju paliwa. Operacja zmiany paliwa wymagałaby zmian konstrukcyjnych w obrębie urządzeń doprowadzania paliwa i niektórych powierzchni ogrzewalnych. Taka czynność byłaby natomiast zarówno czasochłonna (mogłaby trwać nawet kilka miesięcy), jak i kapitałochłonna.

Organ antymonopolowy uznał również, iż w niniejszej sprawie nie występują powiązania horyzontalne na rynku węgla brunatnego, pomimo, iż dwóch z uczestników koncentracji prowadzi działalność w zakresie wydobycia tego rodzaju paliwa. Zdaniem organu antymonopolowego, rynki na których prowadzą działalność poszczególne kopalnie (uczestnicy koncentracji), stanowią odrębne rynki lokalne.

b) przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w *układzie wertykalnym* na dwa lokalne rynki wydobycia i sprzedaży węgla brunatnego w Bełchatowie i Turowie. Uzasadniając powyższe należy wskazać, co następuje.

Węgiel brunatny jest wydobywany w Polsce przez pięć kopalń, z których dwie (KWB „Bełchatów” i KWB „Turów”) biorą udział w opisanej koncentracji. Krajowy

węgiel brunatny jest w około 99% kupowany przez trzy duże przedsiębiorstwa energetyki zawodowej, a transakcje mają praktycznie wyłącznie charakter lokalny, tzn.:

- Elektrownia „Bełchatów” kupuje węgiel od KWB „Bełchatów”,
- Elektrownia Turów kupuje węgiel od KWB „Turów”,
- Zespół Elektrowni PAK S.A. kupuje węgiel od KWB „Adamów” S.A. i KWB „Konin” S.A.

Oprócz czterech wymienionych kopalń, istnieje jeszcze Kopalnia Węgla Brunatnego Sieniawa, znacznie mniejsza od pozostałych, zaopatrująca drobnych odbiorców.

Poza przedsiębiorstwami elektroenergetyki nie ma w Polsce innych odbiorców kupujących znaczne ilości węgla brunatnego. Sprzedaż z kopalń do elektrowni prowadzona jest we wszystkich przypadkach bezpośrednio, bez udziału odrębnych przedsiębiorstw dystrybucyjnych. Przedsiębiorstwa wydobywcze uczestniczące w koncentracji (KWB „Bełchatów” i KWB „Turów”), wydobyły w sumie w 2003 roku **[tajemnica przedsiębiorstwa]**mln ton węgla brunatnego, w tym sprzedały do elektrowni uczestniczących w koncentracji **[tajemnica przedsiębiorstwa]**ton. W wymiarze jednostek energii, wydobycie sumaryczne w tych przedsiębiorstwach wyniosło **[tajemnica przedsiębiorstwa]**PJ, a sprzedaż do elektrowni **[tajemnica przedsiębiorstwa]** PJ. Wartość całkowita sprzedaży węgla przez kopalnie uczestniczące w koncentracji wyniosła **[tajemnica przedsiębiorstwa]**mld zł, w tym wartość sprzedaży do energetyki zawodowej **[tajemnica przedsiębiorstwa]**mld zł.

W aspekcie geograficznym należy uznać, iż rynek węgla brunatnego jest rynkiem lokalnym. Brak jest bowiem przesłanek ekonomicznych, aby węgiel brunatny był transportowany na dalsze odległości (węgiel brunatny posiada dużą zawartość wilgoci, powyżej 50 %). Paliwo to z zasady na całym świecie spalane jest więc w elektrowniach sąsiadujących z miejscem wydobycia, a transport węgla brunatnego z kopalń do elektrowni odbywa się systemem taśmociągów.

W przypadku przedmiotowej koncentracji, należy wyróżnić dwa rynki lokalne wydobycia i sprzedaży węgla brunatnego w Bełchatowie i Turowie. Na każdym z tych rynków, poszczególne kopalnie dysponują 100% udziałem. Praktycznie całość ww. wydobycia sprzedawana jest odpowiednio Elektrowni „Bełchatów” i Elektrowni Turów.

Niezależnie od dokonanej oceny lokalnego aspektu geograficznego rynku właściwego, dla zobrazowania kontekstu przedmiotowej koncentracji, poniżej przedstawiono także dane dotyczące wydobycia i sprzedaży węgla brunatnego w Polsce.

Całkowite krajowe zdolności wydobywcze węgla brunatnego w Polsce wynoszą 73,5 mln ton rocznie i były wykorzystane w 2002 r. w 79 %, a w 2003 r. w 83 %. KWB „Bełchatów” posiada zdolności wydobywcze w wysokości **[tajemnica przedsiębiorstwa]**mln ton, które w 2003 r. wykorzystywała w **[tajemnica przedsiębiorstwa]**. Zdolności wydobywcze KWB „Turów” wynoszą **[tajemnica przedsiębiorstwa]**ton, w 2003 r. wykorzystano je w **[tajemnica przedsiębiorstwa]**%.

W 2003 roku polskie kopalnie węgla brunatnego wydobyły 60,9 mln ton węgla brunatnego, z czego sprzedały 60,4 mln ton przedsiębiorstwom energetyki zawodowej,

a 0,5 mln ton innym nabywcom. W wymiarze jednostek energii, wydobycie wyniosło 523 PJ, a sprzedaż do energetyki 518 PJ. Całkowita wartość sprzedaży węgla przez kopalnie wyniosła 2,80 mld zł, w tym sprzedaży do energetyki zawodowej 2,77 mld zł.

Wielkość krajowej produkcji energii elektrycznej z węgla brunatnego wyniosła w 2002 roku 48,9 TWh, a w 2003 roku 51,5 TWh.

c) przedmiotowa koncentracja nie wywrze wpływu na żaden rynek *w ujęciu konglomeratowym*, ponieważ brak jest rynków właściwych, na których uczestnicy koncentracji posiadaliby większy niż 40 % udział.

Ocena skutków koncentracji.

Przepis art. 17 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca na rynku i wskutek czego konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona.

Analiza skutków niniejszej koncentracji nie wykazała istotnych zagrożeń dla rynku, wskutek utworzenia przez Elektrownię „Bełchatów” S.A., Kopalnię Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Elektrownię „Opole” S.A., Elektrownię Turów S.A., Kopalnię Węgla Brunatnego „Turów” S.A. wspólnego przedsiębiorcy - BOT Górnictwo i Energetyka S.A.

Organ antymonopolowy, uznając za zasadne wyrażenie zgody na dokonanie przedmiotowej koncentracji, wziął pod uwagę w szczególności następujące przesłanki:

- niniejsza transakcja jest pierwszym z etapów utworzenia BOT-u. W wyniku utworzenia spółki BOT GiE S.A. nie dojdzie jednak do faktycznego połączenia potencjałów uczestników koncentracji na rynku energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych oraz rynku paliw dla energetyki. Do takiego połączenia dojdzie dopiero w drugim etapie, kiedy to do BOT GiE S.A. wniesione zostaną akcje uczestników koncentracji. Podkreślić jednakże należy, iż drugi etap tej koncentracji podlegał będzie odrębnemu obowiązkowi zgłoszenia Prezesowi UOKiK,
- pomimo, że niniejsza koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na rynek energii elektrycznej oraz regulacyjnych usług systemowych niezbędnych dla prawidłowego działania systemu elektroenergetycznego, to jednak udział osiągnięty przez uczestników koncentracji na tym rynku, tj. **[tajemnica przedsiębiorstwa]** odbiega od udziału, z którym ustawa *o ochronie konkurencji i konsumentów* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej. Również udział osiągnięty przez uczestników koncentracji na rynku paliw dla energetyki, tj. **[tajemnica przedsiębiorstwa]**%, jest daleki od udziału, z którym ustawa *o ochronie konkurencji i konsumentów* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej.

- uczestnicy koncentracji, pomimo posiadania największego udziału w rynku energii elektrycznej oraz regulacyjnych usług systemowych, będą się spotykać z konkurencją, głównie ze strony elektrowni i elektrociepłowni zawodowych. Najwięksi z konkurentów uczestników koncentracji to: Południowy Koncern Energetyczny S.A. – dysponujący [tajemnica przedsiębiorstwa]% udziałem rynkowym oraz Zespół Elektrowni PAK S.A. dysponujący udziałem [tajemnica przedsiębiorstwa]%. Również na rynku paliw dla energetyki, uczestnicy koncentracji spotykać się będą z konkurencją, głównie ze strony dostawców węgla kamiennego. Węgiel kamienny miał blisko dwukrotnie większy udział w rynku paliw dla energetyki, niż węgiel brunatny, którego wydobycie prowadzą uczestnicy koncentracji. Obecnie najwięksi dostawcy węgla kamiennego to Kompania Węglowa S.A. oraz Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.
- pomimo, iż niniejsza koncentracja wywiera wpływ na dwa lokalne rynki węgla brunatnego (w Bełchatowie i w Turowie), to jednak należy uznać, iż nie wpłynie na relacje, jakie już obecnie istnieją pomiędzy Elektrownią „Bełchatów” S.A., a zaopatrującą ją w węgiel brunatny Kopalnią Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A. oraz pomiędzy Elektrownią Turów S.A., a zaopatrującą ją w węgiel brunatny Kopalnią Węgla Brunatnego „Turów” S.A. Specyfika węgla brunatnego nie pozwala na jego transport do miejsc oddalonych od kopalń. W efekcie powyższego, [tajemnica przedsiębiorstwa]mln ton węgla brunatnego [tajemnica przedsiębiorstwa], mln ton węgla wydobytego), kopalnie uczestniczące w koncentracji sprzedały do elektrowni uczestniczących w koncentracji. Koncentracja nie spowoduje zmian w tym zakresie i nie wpłynie na ograniczenie dostaw węgla brunatnego dla innych odbiorców. Dostawy takie praktycznie bowiem nie istnieją.

Reasumując, należy stwierdzić, iż planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 17 ustawy antymonopolowej. Postępowanie w sprawie wykazało, że utworzenie przez Elektrownię „Bełchatów” S.A., Kopalnię Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Elektrownię „Opole” S.A., Elektrownię Turów S.A., Kopalnię Węgla Brunatnego „Turów” S.A., wspólnego przedsiębiorcy – BOT GiE S.A., nie przyczyni się do powstania pozycji dominującej na rynku właściwym dla niniejszej koncentracji, a także nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na tym rynku.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, w związku z art. 479²⁸ k.p.c., od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia

*Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów*
p.o. Zastępcy Dyrektora
Departamentu Ochrony Konkurencji
Marcin Kolasiński

Otrzymują:

Jerzy Baehr, Rafał Przysański, Aleksander Stawicki
Pełnomocnicy:
Elektrowni „Bełchatów” S.A.;
Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A.;
Elektrowni „Opole” S.A.
Elektrowni „Turów” S.A.
Kopalni Węgla Brunatnego „Turów” S.A.

Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.
Ul. Paderewskiego 8
61-770 Poznań